

1.2 Szeregi liczbowe

Rozpatrzmy ciąg liczbowy $\{a_n\}$ który może być zbieżny lub rozbieżny. Z wyrazów tego ciągu tworzymy nowy ciąg sum częściowych o wyrazach

$$S_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n = \sum_{n=1}^n a_n.$$

Ciąg sum częściowych nazywamy *szeregiem liczbowym* i oznaczamy symbolem

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n + \dots$$

Szereg liczbowy $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ nazywamy *zbieżnym* jeżeli ciąg sum częściowych $\{S_n\}$ jest zbieżny. Granicę

$$S = \lim_{n \rightarrow \infty} S_n$$

nazywamy *sumą szeregu*. Jeżeli granica ciągu $\{S_n\}$ nie istnieje (lub równa się $\pm\infty$) to szereg nazywamy *rozbieżnym*. Niestety tylko w szczególnych przypadkach można wykazać zbieżność lub rozbieżność szeregu poprzez badanie granicy ciągu $\{S_n\}$. W praktyce korzysta się z warunku koniecznego zbieżności szeregu tzn. jeśli szereg jest zbieżny to

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$$

Wynika stąd, że jeśli $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \neq 0$ to szereg jest rozbieżny. Należy podkreślić, że spełnienie *warunku koniecznego* zbieżności szeregu nie gwarantuje zbieżności szeregu.

Przykład 1.15. Rozpatrzmy szereg

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n},$$

który nazywamy szeregiem *harmonicznym*. Można pokazać, że jest to szereg rozbieżny. Natomiast

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} 1/n = 0$$

tzn. szereg spełnia warunek konieczny zbieżności szeregu.

Wygodnym narzędziem sprawdzania zbieżności szeregów są *kryteria zbieżności*. Kryteria zbieżności ułatwiają stwierdzenie czy dany szereg jest zbieżny czy rozbieżny. Ich wadą jest jednak to, że w przypadku zbieżności nie dostajemy odpowiedzi ile wynosi suma szeregu. Wyznaczanie sum szeregów jest odrębnym i na ogół bardzo trudnym zagadnieniem. W celu oszacowania sumy szeregu zbieżnego możemy obliczyć sumę częściową S_n dla dostatecznie dużego n .